

מתיקות

נשמת התורה

מאמר שבועי בדרך תורת מרן רבינו הקדוש בעל הסולם זיע"א

פרשת וירא ה'תשע"ח

"וירא אליו הוי' באלוני ממרא והוא יושב פתח האוהל כחום היום" ופירש רש"י **"וירא אליו"** – לבקר את החולה. אמר רבי חמא בר חנינא יום שלישי למילתו היה ובא הקב"ה ושאל לשלומה.

ענין החולי הוא בירור ניצוצות

הנה ענין החולי מבואר בכתבי האריז"ל שבא מהניצוצות הנפולים בשבירת הכלים שלא נתבררו, וכתוב שיש לכוון בברכת רפאינו רופא חולי עמו ישראל ר"ת גימטריא רפ"ח, רמז לרפ"ח ניצוצין שנפלו בשבירה שצריך לבררם. והנה חולה בגימט' מ"ט שחסר לו שער הני, וא"כ ענין ביקור חולים שפרשתינו מתחילה עמה, הוא ענין בירור ניצוצין. ובכוונת ביקור חולים כתב האריז"ל שיתן לחולה ידו ויקימיהו ויכוון בשם יל"י, היוצא מר"ת יהיב ליה ידה, שמובא בגמ' במס' ברכות.

צריך לזכות לבירור הניצוצות בדרך תורה שהוא בחי' "כי חולת אהבה אני"

והנה עבודת האדם הוא לברר את הניצוצין ששייכים לנשמתו, וזה נתון לבחירתו לעשותו בדרך תורה, שזה בחי' כי "חולת אהבה אני" שמרוב דביקותו בתורה ומצוות הניצוצין נשאבים ונמשכים אליו להתכלל עימו ובעבודתו, או בדרך יסורים ח"ו שצריך ליפול למקום הניצוצין, ובזה יש יסורים רבים ל"ע, כי אין לאדם בחירה

האם להגיע לתיקונו או לא. בחירתו היחידה היא האם ללכת בדרך יסורים, כמו שכתב רבינו בהקדמה לספר הזוהר וזל"ק: **"ואין להקשות לפ"ז אם כן נתבטלה מאיתנו הבחירה ח"ו, כיון שאנו מוכרחים להשתלם ולקבל המצב הג' בהחלט מכח שכבר הוא מצוי במצב הא'.** והענין הוא, כי ב' דרכים הנינו להש"ת במצב הב', כדי להביאנו אל מצב הג'. הא הוא, דרך קיום התורה ומצוות ע"ד שנתבאר לעיל. ודרך הב' הוא, דרך היסורין, אשר היסורין בעצמם ממרקיין את הגוף, ויכריחו אותנו לבסוף להפך את הרצון לקבל שבנו ולקבל צורת הרצון להשפיע, ולהדבק בו ית', והוא ע"ד שאמרו חז"ל **"אם אתם חוזרים למוטב טוב, ואם לאו אני ממעיט עליכם מלך כהמן, ובעל כרחכם הוא יחזיר אתכם למוטב.** וזה שאמרו ז"ל על הכתוב **"בעיתה אחישנה"** – אם זכו אחישנה, ואם לא בעיתה. פירוש, אם זוכים על ידי דרך הא', שהוא ע"י קיום תורה ומצוות, אז אנו ממהרים את התיקון שלנו, ואין אנו צריכים ליסורים קשים ומרים ואריכות הזמן שיסיפק לקבלם, שיחזירו אותנו למוטב בעל כורחנו. ואם לאו, בעיתה, דהיינו רק בעת שהייסורים יגמרו את התיקון שלנו, ותגיע לנו עת התיקון בעל כורחנו. ובכלל דרך היסורים, הם גם עונשי הנשמות בגהנם וכו' וכל הבחירה שלנו היא רק בין דרך יסורים לבין דרך תורה ומצוות" עכ"ל"ק.

שכאן, שהאדם מוכרח לעשות את עבודתו, לברר את הניצוצות ששייכים לנשמתו, שהכוונה היא להפך את כל החלקים הבלתי מתוקנים שלו שמשמש עימהם, בבחי' הרצון לקבל לעצמו, שיהיו בעמ"נ להשפיע נחת רוח להש"ת, ולהנצל מדרך יסורים ולזכות לדרך תורה.

קדושת הברית הפתח לזכות לבירור הניצוצין בדרך תורה

והנה תחילת ענין בירור הניצוצין הוא ענין הגזירה והחיתוך, כמו שכתב האריז"ל בתחילת דרושי עולם התיקון **"גזר והעלה מ"ן"**, וענין המילה הוא ענין **"לגזור את הערלה"**, היינו לזכות לבירור הניצוצין בדרך תורה, וכמו שרואים בהלכה שצריך להזכיר בברכת המזון **"ברית ותורה"**, כי ברית הוא הכניסה וההתחלה, שעל ידה אפשר לזכות ולברר הניצוצין בדרך תורה, וגורם לאדם שבמקום שיברר את הניצוצין שלו בדרך יסורים שהוא ע"י חולי, כנ"ל שענין החולי בא מחוסר תיקון הניצוצות, זוכה האדם לברר הניצוצות מתוך שנפשו "חולת אהבה לה" היינו בדרך תורה.

בכוחו של אברהם אבינו וע"י מצוות המילה אנו זוכים לדרך תורה

א"כ נבין שאברהם אבינו בענין המילה, שהוא תחילת ענין בירור הניצוצות בדרך תורה כנ"ל "גזר והעלה מן", כאן התחיל השורש של מתן תורה ודרך תורה, ולהנצל מדרך יסורים, וכמו שאברהם אבינו אמר למלאכים **"וסעדו ליבכם"**, ופרש"י בתורה נביאים וכתובים, כי כאן התחיל סוד הבחירה ללכת בדרך תורה. וכמו שהבעל הטורים מביא **"והוא יושב פתח האוהל כחום היום"** – וזה הוא שאמרו חז"ל **שאברהם יושב על פתח גיהנום ואינו מניח למי שנימול לכנס שם וכו'** כי ע"י מצוות מילה אדם זוכה לתשובה, זוכה להשיב את כל הניצוצות בדרך תורה, בדרך אמונה, ולא בדרך יסורים, הנה דרשו שמ"ל"ה ר"ת מי יעלה לנו השמימה, ולדרכנו אפשר לרמז כי ע"י מצוות מילה, שהוא תחילת הבחירה בטוב, אפשר להעלות כל הניצוצות השמימה בדרך תורה.

"עבודת הצדיקים"

ועבודת הצדיקים תמיד לעמוד בין דרך התורה לדרך היסורים, ולהטותינו לדרך תורה. כמו שכותב רבינו זלה"ה בהקדמה לפנים מאירות ומסבירות וזל"ק: **"ולפיכך בואו והבינו, כמה וכמה יש לנו להחזיק טובה לרבותינו המשפיעים אלינו אורותיהם הקדושים ומסרים נפשם להטיב לנפשינו, שנמצאים עומדים בתוך, בין דרך היסורים הקשים, ובין דרך תשובה, ומצילים אותנו**

יש לי מושג – מקום פנוי
כל המסובב מקבל מסיבתו ורוחף אחריה, והחלל מקבל מן הא"ס המקיף, כי הוא עלול ממנו. אך מקום הפנוי הוא בחינה אמצעית שלא יקבל החלל מן הא"ס, שלא לקחת הארה ממנו, אלא לפי עצמו, לא לפי המשפיע. וע"כ מתחדש תמיד בחינה אמצעית בין המשפיע והמקבל, שיקבל כראוי לו. ע"כ.
(נגזר רמח"ל)

ובתע"ס חלק א' או"פ ד' פירש מקום חסרון הראוי לקבל תיקונים, כי אור העליון היה ממלא את המקום ההוא שלא הניח מקום לתחתונים להתגדר בו להוסיף משהו על שלימותו, אלא רק בסיבת הצמצום נחדשו בחינת חסרון ונתהווה מקום פנוי לתיקונים, ובל תטעה שבמקום נשמי הספר מדבר ח"ו.

משאל תחתית הקשה ממות, ומרגילין אותנו להגיענו לשמי עונג וכו' עכ"ל"ק. וכן אברהם אבינו בכל המילה נטע אור זרוע בזרעו אחריו להטות מדרך יסורים, וזה רמז ב"כחות היום" שמרמז על גהינום, ולהדריכם בדרך תורה, כמו שרואים בפרשה שהש"ת העיד על אברהם אבינו, **"למען אשר יצווה את בניו וכו' ושמרו דרך ה'".** וזהו ע"י קדושת המילה שנימול אברהם.

דרך תורה ודרך יסורים מקביל לטבע ומעל הטבע

ועיקר ענין הבחירה של האדם הולך בעיקר על דרך תורה. כי על דרך יסורים קשה לומר שנקרא "בחירה", כי נעשה ונפלה מאליו כפי שקבעה השגחתו ית', כי ברגע שלא הולך בדרך תורה נמשך עליו ח"ו דרך יסורים. וע"י שהאדם בוחר ומגלה את פנימיות נפשו בדרך תורה, הוא מזרז את תיקונו. לכן גם ב"מילה" וגם בעבודת ה' בכללות מצינו שענינם הוא "ההוספה" על הקיים כבר, היינו על הטבע. כמו שהזוה"ק אומר שהצדיקים הם שותפים להקב"ה במעשי בראשית, וכן במדרש המפורסם ששאלה מטרוניתא אחת למה צריך למול, וכי הש"ת ברא דבר לא שלם? ותירצו לה שכמו בגשמיות לוקחים חיטים וטוחנים אותם כן ברוחניות אדם צריך להוסיף כי דרך יסורים לעומת דרך תורה באופן יחסי זה כמו ערך הטבע למעל הטבע. כי הטבע מצד עצמו גורם יסורים למי שלא מתנהג כראוי, כמו שהוכיח רבינו זלה"ה במאמרו, משא"כ דרך תורה הוא ענין ההוספה וההליכה למעלה מן הטבע. וחז"ל אמרו **"אלה תולדות השמים והארץ בהבראם"** – באברהם, כי הטבע משועבד להולכים בדרך ה' המסירים את הערלה ומעלים את כל הניצוצות.

לסיכום: ענין ישיבת אברהם אבינו פתח האהל להצילנו מדרך יסורים אל עבר דרך תורה בכח קדושת המילה, שהיא תחילת העבודה לעלות ניצוצות. כי המלך השמיני שלא נשבר כמבואר בתלמוד עשר הספירות חלק ז' ונק' **מלך הדר, הדר** – רמז לתשובה **"הדרי ב'"** וע"ז מהפנים כל החולאים שהם דרך יסורים ל"חולת אהבה" בדרך עבודת הש"ת. שבת שלום לכולם

לע"נ ר' בנימין בן ר' שלמה נלב"ע י"ב מרחשון ה'תשע"ז תנצב"ה.
לע"נ איתי בן חיים הי"ד. d052769144@gmail.com

גנזר

נשמת ההיכל

עצם כתב יד קדשו של רבינו מרן בעל הסולם ותלמידו זיע"א, שלא ראו אור מעולם

ברכות ותודות למכון "אור הסולם" ולעומדים בראשה על אדיבותם בהגלות כתבי הקודש

ה' חושים

ה' חושים: סגולת מעשי המצות הוא כמו בגשמיות שהמעשים מגירים החושים, וכשנשאר ש...

החושים במח הזכרון נעשים שם לדימוים של מועיל ומזיק ורכוש, וכשהשכל או הרצון או שומר הגו... מסתכל בהמראה של הזכרון, הולך ומברר את הדימוים ומקרב האמיתיות דהיינו המועיל או הרכוש, ודוחה הכזבים שהם המזיקים. ולפי בהירות הביורור יגדל השכלת האדם. ואם במאתימאטיקע ירגיל לה דימוים מועילים בבהירות ואמיתיות. וגם בחסכון זמן, כי אלה יועילו לו בבחי' רכוש קיים. וכן בניגון או ברפואה ותכונה.

ועד"ז סגולת מעשים רוחניים ש... המצוות שהם מגירים החושים האדם הרוחניים. וכאן יש ב' מיני חושים או רשר"ד רא... וכן חג"ת נ"ה גופנים: כי התמדת המעשים טובים מ... בהעובד רוח "אהבה", ובהצטברה לשיעור חשוב מ... בו חוש ה"יראה" שלא לחטא ולאבד האהבה, וכשב... בעצמו שיש לו חוש אהבה ויראה, נולד בו חוש התפא... על חבריו שלא זכו לזה (וזזהו רכוש). ואחר ג' חושים ה... נולד בו ה"נצח" כגבור מושל ברוחו, ולפי כל הרגשי ד' החושים אלו נולד לו "הוד" שמודה במציאות השי"ת.

ובכל מצוה שמוסיף מתרבה בו ה' חושים תתאין הנ"ל וטעמי מצות. וכשמתקבצים לשיעור הנרצה, נולדים בו ה' חושים עליונים רשר"ד. לראות כבודו ממש ולשמוע קול ה' ולהריח בירתו ולדבר לפני ית'.

וכשזוכה יותר, נשאר בזכרוננו דימוים מהתפעלות ה' חושים תתאין וה' חושים עלאין, שכמו במראה השכל מסתכל בהתפעלויות אלו ומברר המועילים והר... ודוחה המזיקים, ולפי בהירות הביורורים יגדל דעת ה'.

